

Сьогодні

Урок
№40

Іменники загальні і власні, конкретні та абстрактні

Мета: ознайомити із конкретними та абстрактними іменниками; вчити писати іменники загальні та власні назви; вчити розв'язувати тестові завдання; розвивати зв'язне мовлення (усне та письмове); обґрунтовувати важливість бережного ставлення до мови; формувати компетентність спілкуватися рідною мовою, соціальну, громадянську компетентності; виховувати повагу до рідної мови, до традицій своєї країни..

Всіх до класу він скликає
Голосистий наш дзвінок,
І ми радо поспішаєм
На цікавий наш...
урок.

❖ Сьогодні на уроці ознайомимося із конкретними та абстрактними іменниками, загальними та власними назвами.

1. Що вам відомо про конкретні й абстрактні іменники? Наведіть приклади.
2. Які іменники мають загальне значення, а які — власне?

1. Як відрізнити іменники з абстрактним і конкретним значенням?
2. Чому ці теми важливі?

Відповідно до запитань
сформулюйте особисті цілі.

Сьогодні

Розгляньте схему. Поставте однокласникам і однокласницям запитання, на які в ній є відповіді. Чому це потрібно знати?

ІМЕННИК

Загальна назва

Спільна для низки однотипних предметів, істот, явищ, подій, понять

сорочка, дощ, свято, дуб, листоноша

Власна назва

індивідуальна назва конкретного предмета, явища, істоти, особи

Василь Стус, Буковина, Оксана Караванська, Крим, Герой України

Конкретний

Позначає назву, співвідносну з предметом, особою, явищем, які ми сприймаємо органами чуття

прапор, дівчинка, сніг, пісня, небо, кошик

Абстрактний

Називає поняття, явища, властивості, які не можна сприйняти органами чуття

мрія, гідність, настрої, знання, мода, перемога

- ❖ Із яких слів — абстрактних чи конкретних — дитина починає пізнавати світ?
- ❖ Чому?
- ❖ До яких груп слів належать іменники з рубрики «Слово дня»?

Запишіть слова, визначте їхню належність до груп (за таблицею). Які з цих слів можуть бути і власними назвами? Обґрунтуйте. Чим відрізняються «кожух» і «кожушанка»?

Кептар, плахта, жупан, кирея, бриль, кобеняк, свита, капелюх, сіряк, кожух, кожушанка, крайка, черес, намітка.

Кептар (конкретний, загальна назва), плахта (конкретний, загальна назва), жупан (конкретний, загальна назва), кирея (конкретний, загальна назва), бриль (конкретний, загальна назва), кобеняк (конкретний, загальна назва), свита (конкретний, загальна назва), капелюх (конкретний, загальна назва), сіряк (конкретний, загальна назва), кожух (конкретний, загальна назва), кожушанка (конкретний, загальна назва), крайка (конкретний, загальна назва), черес (конкретний, загальна назва), намітка (конкретний, загальна назва).

Прочитайте речення. Якою темою вони об'єднані? Випишіть по 5 слів із конкретним та абстрактним значенням. Значення яких слів важко пояснити маленьким дітям? Чому? Доберіть синоніми до слова «одяг»

Найхарактернішою рисою народного вбрання є збереження почуття міри: простота крою, нечисленність елементів крою, спокійні барви, невибагливість в оздобленні. 2. Одяг виконував різні функції: практичну, захисну, обрядову, оберегову, знакову, соціальну, національну. 3. Вибір матеріалу, з якого виготовляли одяг, свідчить про майновий та соціальний стан його носія.

Прочитайте речення. Якою темою вони об'єднані? Випишіть по 5 слів із конкретним та абстрактним значенням. Значення яких слів важко пояснити маленьким дітям? Чому? Доберіть синоніми до слова «одяг»

4. У гарячі сонячні дні українські чоловіки носили брилі, сплетені з неперестиглих стебел жита чи пшениці — соломи. 5. Українці вірили, що вінок захищає дівчину від лихого ока, від нечистої сили. 6. Матеріал, з якого виготовляли одяг, позначений словами: вовна, оксамит, парча, полотно, сап'ян, сукно, шовк (С. Терпелюк).

Конкретні іменники

Чоловік

Бриль

Вінок

Дівчина

Око

Абстрактні іменники

Риса

Почуття

Міра

Оздоблення

Функція

- Як ви розумієте функції одягу?
- Чому матеріал свідчив про майновий стан носія?

Прочитайте фразеологізми. Поясніть значення їх. Слова з яким значенням тут переважають? Відповідь обґрунтуйте

1. Ламати бриль. 2. Здіймати бриль. 3. Носити вінок. 4. Поманити дукачем. 5. Полатати жупан. 6. Триматися, як воша кожуха. 7. Чіплятися, як реп'ях до кожуха. 8. Заткнути за пояс. 9. Затягнути пояс. 10. У сорочці народитися. 11. Зняти останню сорочку. 12. Не для шапки голова на плечах. 13. На злодієві шапка горить. 14. Протирати штани. 15. Лизати черевики.

1. Ламати бриль - підлещуватися.
2. Здіймати бриль - вітатися.
3. Носити вінок – бути першим.
4. Поманити дукачем – заманити чимось цінним.
5. Полатати жупан – сильно побити когось.
6. Триматися, як воша кожуха - міцно.
7. Чіплятися, як реп'ях до кожуха - міцно.
8. Заткнути за пояс - перевершити, перемогти.
9. Затягнути пояс – обмежити в чомусь.
10. У сорочці народитися – везучий.
11. Зняти останню сорочку – залишати без засобів існування.
12. Не для шапки голова на плечах – бути розумним.
13. На злодієві шапка горить – видати себе за непорядний вчинок.
14. Протирати штани – довго перебувати де-небудь.
15. Лизати черевики - підлещуватися.

Прочитайте порівняння. Що вони означають? Складіть із будь-якими трьома порівняннями речення

Як у віночку.
Як у кожусі.
Як у вулику.

Власною назвою є слово

- А) (Г, г)ора;
- Б) (Р, р)ічка;
- В) (О, о)зеро;
- Г) (Г, г)оверла.

- А) гора;
- Б) річка;
- В) озеро;
- Г) Говерла.

- Сьогодні я дізнався...
- Було цікаво...
- Було складно...
- Я зрозумів (-ла), що...
- Тепер я зможу...
- Я навчився (-лася)...
- У мене вийшло...
- Я зміг / змогла...

**Підручник, с. 63, вправа
158 (I, II чи III, на вибір).**

*Короткий запис у
щоденник
С. 63, впр. 158.*

